

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmai részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld“ kiadóhivatala.

A középbirtok pusztulása.

Európa nyugati részében, jóformán mindenütt, hová a római Birodalom kiterjedett, a mivelttség a városokon fejlődött ki. Már maga a szó civilizáció, polgárosodás, a várossal, a polgársággal köti össze a mivelttség eszméjét. Franciaországban ugyan a városi polgárság csak azon harmadik, kevésbé tekintetbe vett rendet képezte, a tiers état-t, az egyházi és világi főurak mellett, kik az állam kormányában a főszerepet játszották, de a forradalom megváltoztatta a régi arányt s a harmadik rendnek, a polgárságnak kezébe adta a hatalmat. A város, a polgári rend uralkodott azóta mindenütt s a nemesi cím, a főúri származás nem volt többé nélkülözhetetlen a nagy hivataloknál. A város fogalma mellett a megye fogalma politikailag úgy sem létezett, a francia tartományok történelmileg fejlődtek ki s nem voltak semmiképpen a magyar megyékhez hasonlíthatók.

Magyarországban azonban a Kelet felé mindenütt ritka a város, nem is főképvisezője a miveltségnek; nálunk a középbirtok nemesség képezte mindig a középosztályt, mely miveltségénél fogva a közigazgatást vezette, sőt a magyar fogalom szerint ez alkotta a nemzet összeségét, mert a városi polgárokat, mint bevándorolt idegeneket, csak vendégül tekintették. Csak egy emberöltő óta honosodott meg nálunk is a polgári jogok általános egyenlősége, a nemesi rend előjogainak megszűnt, de azért még is megszoktuk a középbirtokos nemességet látni a nemzet erejét s a nemzeti génusz képviselését.

Az irodalomtörténet mutatja minden nemzetnél legjobban, melyik osztály az, mely a nemzetet vezeti. A francia írók névsorában tulnyomók a forradalom előtt a nagy urak és nemesek, újabb időben az írók többsége nem került ki többé az arisztokráciából, vagy a nemesek közül, zöme polgári születésű. A német irodalomban még inkább találunk főúri neveket, mint a francziáknál, a német irodalom és tudomány nagyjai nem hercegek, grófok vagy bárók és predikátumos nemesek; mindazon írók, kikre a német nemzet joggal büszke, kizárólag a városi polgárságból kerültek ki.

Nálunk ellenben az írók nagy többsége nemes, a városi polgárság nagyobb része csak az utóbbi időben magyarosodott meg; a nem nemes írók száma még most is csekély, a mi szintén azt mutatja, hogy a megyei középbirtokosság, mely tényleg a megyei hivatalok monopóliumát bírja, még mindig a nemzet gerince, mely azt fentartja, míg a latifundiumok sem politikánkban, sem irodalmunkban nem veszélyesek. Ugyanazért értjük azoknak panaszáit, kik szóval és írásban fájlatják, hogy a középbirtok régi családok gondatlanságuk következtében a kártya, a nők, a fogatok, a vendégeskedés és korteskedés áldozataivá lesznek és egymás után elpusztulnak. Hogy ez országszerte történik, azt tapasztaljuk mindennap s azt is látjuk, hogy nagy uraink latifundiumaikat megkötik, nehogy elpusztuljanak, de a kérdés fennmarad még, csakugyan megfogott-e a középbirtok hazánkban, mert csakugyan nem képzelhetnénk nagyobb csapást a magyar nemzetre, mint azt, ha a nagybirtok lassan-lassan elnyelné a kisebbiket, a mint ez Cseh- és Morvaországban megtörtént, hol már a háromszáz eladósított ezeröt-száz holdra terjedő földbirtok mind kiveszett s a nagy majorátusokba beolvadt.

Mi azonban nem hisszük, hogy habár az új virilisták lajstromából minden megyében itt-ott egy ismeretes név időnként kimarad, azért a középbirtok fogyott volna, csak éppen új név jut az elébbi helyébe, a középbirtok nem változtatja természetét, csak gazdáját. Igaz, hogy midőn az ősiség egy bizonyos pontig megkötötte a birtokot, ez csak nehezen ment át más család tulajdonába, most azonban a szabad föld mozgósítható lett s könnyebben megyen át az egyik kézről a másikba, még pedig többnyire a rossz gazda kezéből takarékosabb, élelmesebb s tehetősebb kezébe, melyek a patriarális eladósított gazdálkodás helyett észszerűbben tudják a földnek hasznát venni s bírnak a szükséges tőkével is, hogy azt befektetések által jövedelmesebbé tegyék.

A francziák, amint tudjuk, ép oly takarékosak, a mily szorgalmasok, de a polgár, ki ötven-hatvan éves koráig vagyont szerzett, szeret visszavonulni, üzletét gyerekeire bizza, annyi járadékot megtartva magának, melyből mint rentier a boulevardon töltheti idejét. Németországban is, főleg pedig Angolországban, az egyik fiu többnyire folytatja apja üzletét; vannak czégek, melyek egy század óta s régebben ismeretesek. Nálunk ellenben ritkán látjuk, hogy a meggazdagodott kereskedő, orvos, ügyvéd, vagy iparos fia atyjának nyomdokába lépne, nálunk még a régi időkben megmaradt az a felfogás, hogy a ki urnak akar tartatni, az földbirtokos legyen, fiát tehát már előre is urnak neveli, legyen az földbirtokos, ne pedig kereskedő, orvos, ügyvéd vagy iparos. A gyáros nálunk azon van, hogy gyárát részvénytársulattá alakítsa át, a meggazdagodott üzletember földbirtokot szerez. Alig ismerek hirneves ügyvédet, orvost vagy kereskedőt, ki ne szerezne földbirtokot legalább fia számára s az által be ne töltené azon hézagokat, melyeket a könnyelműség és pazarlás a régi középbirtokos családok so-

rában ütött. Ha pedig meg is történik, hogy a középbirtok nagyobb jószág-complexusba beleolvad, másrésről sok nagy birtok a mai napig is elszakad eredeti törzsétől s kisebb részekre oszlik. Továbbá a parasztok is szívesen kerekítik ki telkeiket és tanyáikat a tönkre ment földesurak birtokai egy részének parcellizozása által. A középbirtokosok neve gyakran, de a középbirtok aránya a latifundiumokhoz képest nem sokat változik s most is a nemzet egyik legnevezetesebb elemét alkotja.

Háromszékvármegye közig. bizottságának szept. havi üléséből.

Potsa József főispán a gyűlést megnyitja s jelenti, hogy a kir. tanfelügyelőt hivatalos távollétében Berecz Gyula igazgató fogja helyettesíteni.

A havi jelentések tudomásul vétettek s a főbb mozzanatok a következők:

Tompai Miklós alispán havi jelentése szerint a közigazgatás menete rendes volt.

A vármegyei tisztviselői kar teljes létszámban volt. Szabadságidőt egy tisztviselő sem élvezett.

Iktatóra érkezett 1702 drb, elintéztetett 1346 darab.

Egy éves utlevél kiadatott 175 darab, 15 napos utazási igazolvány kiadatott 310 drb.

A vármegyei pénztár megvizsgálatván, rendben találtatott.

Tüzészet az eddig beérkezett jelentések szerint 9 volt, melyek közül 6 gyújtogatás és 3 ismeretlen okból keletkezettnek jelentetett. Az összes kár értéke 10830 frt, melyből 2350 frt biztosítva volt.

Tusa Gyula m. kir. pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt egyenes adók címén 47937 frt 38 kr, 8216 frt 80 kr-rel kevesebb a megelőző évi hasonlavinál; a hátralék tesz 178080 frt 95 krt; haddij címén 552 frt, 121 frt 61 kr-rel több a megelőző évi hasonlavinál; a hátralék tesz 6157 frt 70 krt.

Az összes ágazatokban a csatolt részletes kimutatás szerint befolyt 135906 frt 16 kr, 7283 frt 31 kr-rel kevesebb a megelőző évi hasonlavinál.

Ideiglenes házaadómentesség 40 épületre engedélyeztetett.

A folyó évre szolgáló adók kivetése be van fejezve, az egyenes adó felszámolási bizottság működését megkezdte és be is fogja fejezni.

Solym Miklós kir. ügyész előadja, hogy a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírói fogházakban augusztus hó utolsó napján le volt tartóztatva 22 elítélt, 13 vizsgálati fogoly, összesen 45, ezekből 28 férfi, 7 nő.

Időközben megfordult 50 egyén.

Raktartási költség kiadatott 137 frt 85 kr.

Bűnvádi jelentés beérkezett 4, melyek között súlyosabb bűneset nem fordult elő.

Törvényszéki boncolás két esetben volt.

Séra Tamás arvaszéki elnök jelentése szerint augusztus hónapban volt a gyámoltak és gondnokoltak száma 10218 személy; ebből felszabadult 32 személy; a hó végével gyámság és gondnokság alatt maradt 10186 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárnak volt az összes bevétele 8827 frt 08 kr; ebből kiadatott 2261 frt 19 kr, melyet a bevételből

levonva, 6565 frt 89 kr készpénz jött át szeptember hóra.

Az ügyforgalmat illetőleg a múlt havi áthozattal iktatóra érkezett 689 ügyszám, ebből elintéztetett 487 ügyszám.

A kir. mérnök jelentése szerint a fedenyag szállításában, az állami közutat kivéve, nem történt nagyobb előhaladás, noha ez iránt intézkedés történt.

A hónap folyamán a gyulafehérvári iparvasut első szakasza műtanrendőrileg bejárattott, mely alkalommal a vármegye közönségét az alispán ur s a közigazgatási bizottságot Ujvárossy József közigazgatási bizottsági tag ur és alulírt kir. mérnök képviselte. Az erdővidéki bánya-egylet által eddig lőerőre használt iparvasutnak gőzerő által vont járművekhez való berendezése határozatán el: az átalakítandó pályán szintén közigazgatási bejárás volt gróf Nemes János közigazgatási bizottsági tag ur s a kir. építészeti hivatal kiküldöttjének részvétele mellett.

A Bodza-Krásznán telepítendő új vámtelep építési munkáinak biztosítása tárgyában a m. kir. pénzügyigazgatóság által megtartott versenytárgyaláson a hivatali közreműködött. A munkák végrehajtására Bosin Tamás hozott javaslatba mint vállalkozó.

Berecz Gyula igazgató jelentése szerint folyó évi aug. havában Háromszékvármegye kir. tanfelügyelőségéhez beérkezett 173 ügydarab, a melyek 145 darab kiadvánnyal intéztettek el. Közigazgatási ügydarab pedig 18 osztatott be, melyek a mai ülésen fognak elintézési nyerni.

Augusztus havában a legnevezetesebb tanügyi mozzanat bizonyára a nagym. vallás- és közokt. m. kir. miniszteriumnak azon magas elhatározása, melylyel Seps-Szentgyörgyön egy óvónőképezdének felállítását kimondani méltóztatott. Az óvónőképezde ügye a magas kormány évi segélyének, továbbá Háromszékvármegye közönségének és Seps-Szentgyörgy város hozzájárulásának biztosítása után immár a megvalósulás stádiumában van ugyannyira, hogy a tanítás megkezdése f. évi okt. hó 1-jére kitűzhető lesz.

A kir. tanfelügyelőség intézkedett, hogy a kézdívársárhelyi felső népiskola ezen tanév elejével polgári iskolává alakuljon át. A nagym. miniszteriumnak írásos intézkedése tárgyában ugyan még ma sem érkezett le, de a kir. tanfelügyelő a miniszteriumtól nyert szóbeli megbízás folytán a kellő intézkedéseket megtette. Ezen magas intézkedés által Kézdí-Vásárhely város és környékének egyik régi óhajta teljesül, mely egyben hivatva van a vele kapcsolatos asztalos-ipartanműhely útján a kézdívársárhelyi szépen kifejlett faiparnak tovább fejlesztésére.

A tanítói személyzetben több változás történt. Székely Melinda kézdívársárhelyi tanítónő a debreczeni jótékony nőegylet által fentartott árvaházhoz igazgató-tanítónővé választatott meg, Balogh Vendelné ugyancsak kézdívársárhelyi tanítónő pedig állomásáról lemondott. Állomásaik a rendes választás megejtéséig Török Aida, illetőleg özv. Maksainé okl. tanítóknál helyettesítették. Nagy Ferenczné dálnoki állami isk. tanítónő saját kérelmére Kalota-Szentkirályra helyeztetett át, helyére pedig Szerváczius Lenke zabolai közs. isk. tanítónő nevezte ki a magas miniszterium.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos a vármegyei közegészségügyi állapotokat ismertető, jelenti, hogy az általános közegészségi állapot kielégítőnek mondható, a megelőző hóhoz képest javulás mutatkozott.

A közelgő ázsiai kolera elleni óvintézkedések mindenütt megtétettek, a vizsgálatok alkalmával talált hiányok a viszonyokhoz képest pótolhattak. Az állategészségügyi viszonyok a sertésállomány leszámlálásával kielégítőek voltak.

A folyó ügyek közül megemlítjük, hogy Barátos állomáson „Barátos pályaudvar” elnevezéssel kir. postahivatal létesített.

A térrét-kovácsnai h. érdekl. vasut építése ellen több kovácsnai birtokos által emelt panasz folytán helyszíni szemle megtartására és véleményes jelentéstételre kérés történt fel alispán.

Polgári iskolánk.

(A kézdívársárhelyi polgári iskola megnyitási ünnepélyén 1892. szept. 8-án elmondotta Erdélyi Károly igazgató.)

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

„Kérjétek és adatik nektek, zörgessetek és megnyitattik nektek!” Ennek a mondásnak igazságát kézzelfoghatólag bizonyítja ez a mai ünnepély, melyet polgári iskolánk és asztalos-tanműhelyünk megnyitásának öröme rendeztünk.

Igaz, hogy sokáig kellett kérnünk és zörgetnünk. Még ezelőtt 18 évvel megindult a mozgalom felső népiskoláknak polgári iskolává alakítása tárgyában. 1874. nyarán ugyanis egy memorandumot szerkesztettem a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, kérve a felső népiskolánk polgárává alakítását és kérve az asztalos-tanműhelyt. E memorandumot a vármegyéhez, mint iskolánk tulajdonosához, nyújtottam be felterjesztés végett. S a vármegye még ugyanazon év őszén kimondotta közgyűlésileg, hogy az eszmét melegen pártolja s a memorandumot ajánlólag felterjeszti, mert meg van győződve arról, hogy Kézdí-Vásárhelyen nem felső nép-, hanem polgári iskolának van helye és jövője, tehát óhajta, hogy a kézdívársárhelyi felső népiskola polgári iskolává minél előbb átalakíttassék. Fajdalom, ennek az első lépésnek nem lett meg az óhajtott sikere, valamint nem lett meg egész mostanig a többinek sem; pedig 1874. óta egyetlen év sem múlt el a nélkül, hogy az iskola igazgatósága, gondnoksága s a tulajdonos vármegye lépéseket ne tettek volna ez irányban. Végre Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ó nagyméltósága, nem zárkózhatván el a kérés jogos és méltányos volta elől, teljesíté óhajtatunkat; a múlt iskolai évben megadta az asztalos-tanműhelyt és most megadta a polgári fiúiskolát. Már most tehát van nekünk asztalos-tanműhelylyel egybekapcsolt polgári iskolánk, a mely — hitünk szerint — ugye város, mint vidék közönségének igényeit ki fogja elégíteni, főleg ha sikerülni fog a tervezett konviktus is mielőbb létesíteni.

De lássuk, mit nyertünk a polgári iskolában, s hogy ezt megtudhassuk, vizsgáljuk meg, minő előnyöket biztosít a polgári iskola a felső népiskolával szemben.

A felső népiskoláról rég bebizonyította a tapasztalat s kimondották a szakkörök, hogy létjoga nincs, mert szervezeti hiányokban színylődik és zsákutcába vezet. Ezen iskolák létesítésekor egy valóban szép és üdvös cél lebegett az intéző körök szeméi előtt: az ipar fejlesztése, az iparos-osztály emelése. Tudva van, hogy csak azok a nemzetek állhatnak meg a népek nagy versenyében, csak azok számíthatnak fennmaradásra és fejlődésre, a melyek nemcsak a kard és toll, hanem a kalapács forgatásához is értenek. Az ugynevezett ipari felső népiskoláknak az lett volna hivatásuk, hogy értelmes, ügyes, a korszínvonalán megállni tudó iparosokat képezve, munkáljanak az említett cél érdekében. Munkáltak is töltük telhetőség. Hiszen ha elfogulatlanok akarunk lenni, be kell ismernünk, hogy felső népiskolánk Kézdí-Vásárhely városnak is nem egy ügyes, értelmes iparost adott. S ha ezen iskolák mégis néptelenek maradtak és nem feleltek meg teljesen a hozzájuk kötött várakozásnak: annak oka egyrészt hiányos szervezetük, másrészt pedig az a körülmény, hogy az a néposztály, a melynek a részére felállították, nem bírta felfogni és méltányolni. De ezen utóbbi bajt lassankint megörvösölte volna az idő. A mi pedig a hiányos szervezetet illeti, azon szintén lehetett volna egy kis jóakarattal segíteni. Az intéző körök azonban e helyett felállították a polgári iskolákat, és az ezek mellett mind nagyobb és nagyobb számban szervezett tanműhelyekkel rájuk ruházták a felső népiskolák feladatát is. Ekként vesztették el a felső népiskolák létjogukat és ekként váltak végre teljesen fölöslegessékké.

A mint láttuk tehát, a tanműhelyekkel egybekapcsolt polgári iskolák vették át azt a szerepet, a mely eredetileg az ipari felső népiskolának volt szánva. E szerint a polgári iskola nem egyéb javított kiadású felső népiskolánál; mert ugyanazon célnak szolgál és egye-íti magában mind azon kívánalmakat, a melyeket a felső népiskola oly sajnosan nélkülözött. A míg a polgári iskolát évről évre fejlesztették, addig a felső népiskolát meghagyták abban az állapotban, a hogyan eredetileg szervezve volt. Innét van az, hogy a felső népiskola és más iskolák között semmi összekötő kapocs nem létezik s hogy a felső népiskola a többi iskola mellett annyira egyedül és elszigetelten áll, hogy észre sem veszik s mintegy nem léteznek tekintik. Hogy egyebet ne mondjak: a felső népiskolát végzett tanuló, dacára annak, hogy készség dolgában, legalább a mi a reáلتananyagokat illeti, határozott előnyben van a gimnázium, reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát végzett tanuló fölött, ha nem állott be iparosnak és tanulmányait folytatni akarta, nem mehetett egyebébe, csak a tanítóképezdebe. A legutóbbi időben felvették ugyan a középipartanodába is, de vele

szemben — jöllehet szak-előképzettség birtokában volt — a gimnázium, reál- és polgári iskola négy alsó osztályát végzett tanulókat előnyben részesítették. A felső népiskolát végzett tanuló pl., ha megszerezték is az érettségivel fölerő közép-ipartanodai bizonyítványt, ki voltak és vannak zárva az egyéves önkéntesség kedvezményéből; ellenben azok, a kik megelőzőleg az említett iskolák egyikének négy alsó osztályát végezték, élvezik azt.

Ime, ezért nincs létjoga a felső népiskolának, s ezért képez az zsákutcát a tanulóra nézve.

Mily egészen másképpen áll a dolog a polgári iskolával! Hogy erről meggyőződést szerezhessünk, vessünk egy pillantást arra a tantervre, mely a polgári iskolák számára az 1868 ik évi XXXVIII. t.-cz értelmében az 1879. évi szept. 12-én 25,409. sz. a. kelt min. rendelettel kiadott. Ott szóról szóra a következők olvashatók:

„A polg. iskola négy első osztályából a fennálló szabályok értelmében átléphet a tanuló a középipartanoda megfelelő osztályába. A középipartanodába átlépő polg. iskolai tanuló

a) ha gimnáziumba kívánja magát fölvételni, köteles a latin nyelvből az illető osztályban megkívántató jártasságáról vizsgálat útján bizonyítani;

b) ha reáliskolába lép, köteles a francia nyelvből megfelelő jártasságáról tanuságot tenni.

8. A polg. iskola 4-ik osztályából átlépő tanuló, ha a polg. iskola mellé ipartanműhely is van állítva, beléphet abba és az ott felvett iparágat az iskola 4., 5. és 6. osztályában kiszabott tantárgyak tanulása mellett megtanulhatja.

9. A polg. iskola negyedik osztályát bevégzett tanuló, ha szakiskolába akar átmenni, átléphet:

a) tanítóképezdebe,
b) kereskedelmi iskolába,
c) középipartanodába,
d) az országos mintarajztanodába.

10. A polg. iskola 6. osztályát bevégzett tanuló előtt következő utak állanak nyitva:

a) a tisztviselők minősítési törvénye értelmében alkalmazhatatja magát különféle állami hivatalokba;

b) ipari, kereskedelmi, biztosító társulatoknál, pénzügyintézeteknél.

11. Ha a 6. osztály bevégezése után még tovább is tanulni akar, átléphet a gazdasági, erdőszeti, állatorvosi intézetekbe.

Azt hiszem, ezek után tisztában lehetünk azzal, hogy mily számos előnye vannak a polgári iskolának a felső népiskola fölött; valamint ebből folyólag tisztában kell lennünk az iránt is, mekkora nyereséget képez asztalos-tanműhelylyel egybekapcsolt polgári iskolánk a városra és vidékére nézve. És ha ezekkel tisztában vagyunk, lehetetlen, hogy a hála legmelegebb érzete ne fakadjon keblünkben azok iránt, a kik ezen iskola létesítésén buzgólkodtak.

Első helyen említem a tek. Gondnokságot. Ez a testület — áthatva hivatása fontosságának érzetétől — sohasem vesztette el türelmet és bátorságot a tett lépések sikeretelensége miatt; hanem évről évre újult erővel és kitartással zörgetett mindaddig, míg ki nem nyílt az ajtó, a mely benünket óhajtatunk teljesüléséhez vezetett. Teljes készséggel és habozás nélkül ismerjük el, hogy a tekintetes Gondnokság minden időben igényt tarthat legbensőbb hálaunkra és köszönetünkre.

Nem szabad megelégednem tovább a vármegye hatóságáról és a kir. tanfelügyelőségről sem. Ők is mindenkor teljes jóakarattal és buzgósággal támogatták a gondnokság törekvéseit, s bizonyára nem csekély részüket van abban, hogy e törekvéseket siker koronázta; valamint nem az ő hibájuk, hogy e siker oly sokáig váratott magára. Fogadjá tehát ugye a vármegye tek. törvényhatósága, valamint a tek. kir. tanfelügyelőség őszinte hálas köszönetünket!

Kétségbe vonhatatlan tény azonban, hogy minden igyekezet és fáradság hiába való lett volna a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ó nagyméltósága kegye s jóakarata nélkül. Közvetlen ettől függött a mi óhajtatunk teljesülése. És ó nagyméltósága meghallgatván és méltányolván indító okainkat, kegyes volt kimondani az „igen” szót. Így ment teljesedése a mi óhajtatunk, melyet 18 éven át tápláltunk; így lett nekünk asztalos-tanműhelylyel egybekapcsolt polgári iskolánk, a melyért oly hosszú időn át küzdöttünk. Ó nagyméltósága iránti örök hálaunk és legforróbb köszönetünk kifejezése után tehát azzal az őszinte szívvel fakadó hó óhajttal végzem igénytelen szavaimat, hogy gr. Csáky Albin m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ó nagyméltóságát hazánk javára az isteni gondviselés sokáig boldogul éltesse! Éljen!

Vasutunk.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának felterjesztése folytán a következő rendeletet intézte a bizottsághoz:

A brassó-háromszéki h. é. vasuton észlelt hiányok tárgyában f. é. május 3-án 678. sz. a. kelt felterjesztésére értesitem a bizottságot, hogy az említett h. é. vasut felvételi épületei, mint a pénzügyi tekintetben szűk korlátok között mozgó helyi érdekű vasutaknál általában, a lehető legkisebb méretekkel vannak ugyan építve, minthogy azonban a nélkülözhetetlen követelményeknek megfelelnek, ez idő szerint intézkedés szükségét fenforogni nem látom.

A sepsiszentgyörgyi és kézdivásárhelyi állomások váróterméit azonban részéről is elégtelennek tartom, s az irodák sem felelnek meg a forgalom igényeinek; ennél fogva egyidejűleg a m. kir. államvasutak igazgatóságát utasítottam, hogy jelzett két állomáson a váróhelyiségek és irodák megfelelő kibővítése iránt a vasutttársasággal tárgyalásba boosátkozzék.

A mi a bizottságnak a menetrend megváltoztatására irányuló kérelmét illeti, miután ennek csak egy harmadik vegyes vonat közlekedtetése által lehetne eleget tenni, utasítottam a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a 3-ik vonat kérdését bővebben tanulmányozza és hozzám e részben jelentést tegyen.

Indokoltnak találom végre a bizottságnak az I-ső osztályú kocsi közlekedésére vonatkozó kérését is, e tekintetben elhatározásomat azonban a h. é. vasut jelenleg tárgyalás alatt álló új személydijszabásának helyben hagyása alkalmára tartom fenn.

Az áru dijszabás leszállítása iránt a m. kir. államvasutak igazgatósága felterjesztését már is megtette, úgy, hogy ez ügyben legközelebb szintén határozni fogok.

Budapest, 1892. augusztus 14.

Lukács Béla.

Mit tegyünk a járvány idején?

(Vége.)

d) Mit tegyünk a beteggel?

Ha betegünket kellően elkülönítve otthon tartjuk, fektessük rögtön a fennebb említett módon elkészített ágyba. Hordassunk ki mindent a szobából, a mi nem okvetlenül szükséges ott benn. Felső ruháit hintsük meg jól karbolosavval vagy szublimálttal s takarjuk ugyanilyen folyadékban áztatott lepedőbe. Tartsunk a szobában egy nagy dézsát, rakjuk abba a beteg szennyiségét.

Ha összeesnyitotta a padlót, ronggyal föl kell dörzsölni, a rongyot a karbolos dézsába dobjuk, vagy ha szalmacsutakkal, papirosomóval dörögöttük fel, ezt tübbe vessük. A padló piszkos helyét karbolvizzel öntsük le. Földes szobában a szennyezett helyet mészteljjel kenjük be s utóbb onnan ki kell a földet kaparni.

A beteget nem szabad az árnyékszékre eresztetni, hanem olyan edényt kell alá tenni, a melyben elég karbolosav, vagy legalább mésztelj van. Ha hány, a tálba szintén azt kell önteni. Csak így fertőtleníti szabad azt, mi a betegtől származott, az árnyékszékbe önteni. A beteget magát is karbolos vagy szublimátos kendővel kell tisztára törölgetni.

Az orvoslást az orvos rendeli el. Étele csak nyálkás legyen. Itala ásványvíz, még pedig bármelyik tisztán kelet magyar ásványvizet adhatjuk. Kútvizet csak forralva s aztán lehűtve adhatunk neki. Hasára hideg borogatást tegyünk. Lábat melegítsük téglával, lepedővel. A hányás ellen jégdarabkákat nyeltesünk, jégbe hűtött szódavizet, ásványvizet itatunk vele, melybe konyakot keverhetünk. Ha a beteg tagjai már elhidegülnek, forró fekete kávéval, konyakkal, rummal kell tartani. Korábbi kolerajárványok idején bizonyos hirre tett szert nálunk a boróka is.

A ki a beteget ápolja, valahányszor a beteghez nyúl, mossa meg a kezét szappannal, dörzsölje le kefével s öblítse le karbolos vízzel vagy szublimálttal. Legyen előtte nagy kötény. A beteg szobájában ne egyék, ne igyék, ne is szivarozzon, tisztátalan kézzel szájába ne nyuljon. Ha enni, inni akar, mossa tisztára a kezét és menjen ki. Legyen két pár papucs, az ajtóban váltsa kimenet és bejövét.

Ha a beteg meggyógyul, tisztára kell mosni fertőtleníti folyadékkal, aztán fűrdjék meg, mielőtt emberek közé megy.

Ha meghal, testét karbolos vagy szublimátos lepedőbe burkolva szabad csak elszállítani.

Utána a szobát szorgosan fertőtleníteni kell. A szalmazsákját el kell égetni, takaróját karbolos vagy szublimálttal kell megáztatni. Párnáját huzatát szintén be kell áztatni, a tollat tisztító intézetbe adni, faluhelyen legjobb, ha tüzre teszik. Az

ágyat szét kell szedni, minden darabját luggal le-sikálni és karbolosal megmosni. Az egész szoba padlóját luggal fel kell sörölni, a betegtől szennyezett helyeket újra is megkarbolozni. A falat meszeljék vagy fessék újra, előbb azonban a beteg ágya körül a meszelő segítségével jól karbolozzák be. Ha tapétás a fal, gondosan le kell mosni szublimálttal. Minden fa- és vasutort mossanak meg luggal és karbolos, bőrös butort szintén így lehet fertőtleníteni, szövetses butort, ha bent maradt volna a szobában, szublimálttal kell áztatni.

A fertőtlenítést Budapesten a város emberei (dezinfectörök) végzik, vidéken ki-ki maga nézen utána, hogy cselédei lelkiismeretesen megtegyék, a mit rendel.

e) Mit tegyen az egészséges ember?

Az ember akkor kerül a ragályt, ha lehetőleg távol tartja magát a kolera bacillusait és olyan erőben, egészségesben iparkodik megmaradni, hogy még az esetleg beléje jutó bacillusok se vehessenek rajta erőt.

Kerüljük a fertőzött helyeket. Beteget ne látogassunk, temetésre ne járjunk. Ne menjünk olyan helyre, a hol sok ember összejön. Hiszen a vásárokat is eltiltják olyankor.

Ne lakjunk szennyes házban. Persze legjobb, ha az ember csak a maga családjával lakik egy házban. De a hol több család lakik is, egyik család vigyázzon a másikra, hogy a tisztaságot mindenben megtartsák. Nagy városban nem jó nagy házban lakni, a hol sok család lakik együtt, nehéz a nagy házban szigorúan megővni a tisztaságot.

Különösen az árnyékszékkel kell tisztán tartani. A mi valamely házban nem volt koleras beteg, elég a 20 százalékos vasgálicz, vagy a 10 százalékos rézgálicz beöntözése. Ha van koleras beteg, azt nem szabad oda eresztetni, hanem ürülékét a már fentebb említett módon kell előbb fertőtleníteni. Ha mégis ment volna koleras ember az árnyékszékbe, karbolos vízzel kell azontul a gáliczot vizet felváltani s még a deszkát is gondosan is fertőtleníteni kell.

Falusi árnyékszékbe naponként földet szórjanak a karbolosav beöntésén kívül. Igen jó erre a célra fűrészpör is. Éppen most kaptunk levelet egy olvasónktól, a ki elmondja, hogy az 1866-ik évi járvány idején egy plebánus úgy védte meg faluját a kolera ellen, hogy a kolera hírére összeszedette a népet az összes fűrészpör, hogy minden házban legyen elég. Aztán naponta többször is beleszórtatta az árnyékszékbe és pöczgödörökbe. Ez nagyon észszerű eljárás volt a rohadó matéria megkötésére, szagtalanítására.

Fürdés ajánlatos, de legjobb, ha az ember otthon fürödhet, nyilvános fürdőbe pedig vigyen hazulról tiszta lepedőt.

Élete módjában ne térjen el senki attól, a mit megszokott. Ne tömje tele magát hasmenés ellen való szerekkel, koleraesőppel, de másrészt kerüljön minden hashajtó szert, kivált a némely helyen állandó háziszerül használt svájci piulákat.

Az étkezésben kerüljük a nehezen emészthető ételeket, valamint a gyomrot könnyen elrontó gyümölcsöket. Ne együnk nyers ételt, forralatlan tejet, se vaját. Ezek vagy mint az emésztést rontó ártalmak hatnak, vagy részint egyenesen a kolera csirájának vívői lehetnek.

Az ivóvíz igen könnyen terjesztője lehet a kolera. Olyan kútból, mely közel van az árnyékszékhez, csatornához, pöczgödörhöz, szemétdombhoz, egyáltalában ne igyunk. A jó vízi kut, sőt a vízvezeték vize is gyanús, mert igen sok az alkalom a bacillusok bejutására. A hol nyitott kútból hordjuk szét a vizet a faluba, nem szabad megengedni, hogy mindenféle edényvel, kannával merjük a vizet, legyen a kuton jó vödör. Az ivóvizet ártalmatlanná tehetjük, ha Pasteur-Chamberland szűrőn szűrjük meg, csak hogy ez drága, 40—60 frt az ára. Azonban biztos tisztító mód a víznek kellő felforraltatása is. A járvány ideje alatt csakis forralt vizet szabad inni, természetesen lehűtve, az izét meg lehet javítani citromlével, egy-két csöpp sóssal, borral. A hol folyó vizet isznak, ott előbb homokszűrőn szűrjük meg s aztán forralják föl a vizet. Nagyon fontos feladatuk van járvány idejére hazai ásványvizeinknek, melyek rendes ivóvízzel használhatók, különösen azok, melyek töltésére gépet használnak.

Ajánlatos a mértékletes borivás, akár fehér, akár vörös bort, a kik hasmenésre hajlandók, inkább vörös bort igyanak. Ebéd után a fekete kávé, kevés konyak vagy boróka, mint az emésztés segítője, szintén ajánlható.

Edzett testű ember nehezebben kap kolera, de a ki a járvány idején kezdené magát edzeni, megfűlés folytán kerülne bajba. A megfűlés ugyanis szintén hajlandósítja az embert a kolera.

Kicsapongások, éjjeli mulatások részint a test gyöngítésével lesznek a járvány szövetségesei, részint pedig mivel a mulatók a járvány fészkeihez férköznek közelebb.

f) A hatóság intézkedései.

A fentebbiekben összefoglaltuk, a mit egyeseknek mihez tartás végett ajánlani lehet. De

mindez csak akkor lehet eredményes, ha a hatóságok nem mulasztanak el semmit a közegészségi intézkedések és a folytonos ellenőrzés terén. A kiknek a községi ügyekbe beleszólásuk van, azok saját érdektükben is, meg embertársaik érdekében is működnek, ha az előjáróságokat kötelességeik pontos teljesítésére rászorítják.

Különfélék.

— Iskola-megnyitás. Majdnem két tized évig küzdöttek Kézdi-Vásárhely város irányadó köréi, hogy a felső népiskola, mely hiányos szervezete miatt sem itt, sem sehol az országban nem felelt meg a viszonyoknak, polgári iskolává változtassák át. Két évtized kellett ahhoz, hogy az eszme megérjék s hogy a magas kormány biztos statisztikai adatok alapján meggyőződést szerezzen, hogy a felső népiskola mostani állapotában nem felel meg hivatásának. A hosszasan vajdó ügyet Kézdi-Vásárhely város képviselőtestületének egy küldöttsége s megyénk főispánjának erőlyes intézkedése vitte a megoldás felé, a mennyiben ezen küldöttség előtt a vallás- és közoktatási miniszter ur ígéretet tett, hogy ezen iskola ügyét tanulmányozni fogja s lehető kedvező határozatot fog hozni. Az ígéret nemsokára teljesült is, s az új polgári iskola folyó hó 8-án ünnepiesen megnyitott. És az ünnepség igazán méltó volt azon örömhöz, melylyel e város közönsége az új iskolát fogadta. A megnyitás e hó 8-án délelőtt 10 órakor vette kezdetét. Jelen volt a megye részéről Damokos János alcsernátoni nagybirtokos, az iskola-gondnokság, városi tanács, tanári testület, tanuló ifjuság teljes számban s ezenkívül nagyszámú hallgatóság a társadalom minden rétegéből. Először Erdélyi Károly igazgató tartott egy beszédet, melyben az iskola történetét adta elő. A szép beszédet mai számunkban közöljük. Az iskola gondnoksága részéről dr. Bánffy Zsigmond beszélt szépen, lendületesen, majd Baló László tanár lelkes szavalata emelte az ünnepély fényét. Közben-közben az ev. ref. egyházi énekkar hazafias dalokat énekelt, folytonosan ünnepies hangulatban tartván a közönséget. — Hogy az ünnepélyből mi se hiányozzék, ősi magyar szokás szerint fényes bankett volt az ünnepi szinkörben, melyen közel 50-en vettek részt. A kedélyes bankett, melyet szellemes tosztok egész özőne fűszerezett, a késő éjjeli órákban ért véget.

— Iparos-értekezlet. Említettük volt, hogy a m. vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara Réthi Dezső titkár urat kiküldötte a székely ipar tanulmányozására végett. A titkár ur minden iparágból több műhelyt megvizsgált s maguktól az iparosoktól igyekezett magának megbízható adatokat szerezni. Ezen kívül egy értekezletet hívott össze, melyen alapos megbeszélés tárgyát képezék azon bajok, mik a székely ipar fejlődésére bénítólag hatnak. A panasz extractuma minden iparág-nál mindig egyformán a Románia magas védvám volt, mely elzárta a jó romániai piacot a mi iparosaink előtt. Emelkedtek hangok a magas vasuti áru dijszabás és személyszállítás ellen is, azonban mindezen kisebb bajok mellett senki a székely ipar pangásának igazi okát feltárni nem tudta, mert egy erős, életképes iparra egy piac bezárulása vagy a vasuti szállítási díj rombolólag nem hathat. Nem ebben rejlik az ok, hanem abban, hogy iparosaink idegenkednek a társulástól, mely nélkül imponálni nem lehet. Hányszor volt csak az ipartestület alakításának eszméje a hatóságok által szellőztetve, s mindig kicsinyes érdekek által vezetve napirendre tértek felette. Nagy létesült-e valaha minálunk egy iparos-szövetkezet, mely más államokban oly nagyszerű eredményeket produkál. Nem, semmi sem történt. A mi iparosaink haladnak azon a csapáson, melyen az ösök jártak, azt tartván elvül, hogy a mint apáink megélték, megélnék mi is kezünk munkája után. Így aztán nem csoda, ha a mi különben elég jó iparcikkeinknek csak itt helyben s egy szerényke kis körben van piacza. Ha magunk nem teszünk valamit, az iparkamara sem fogja a sült galambot szánkba röpíteni.

— Kossuth-ünnepély lesz folyó hó 19-én Kézdi-Vásárhelyt. E tárgyban egy értekezletet hívott össze mult héten Molnár Józsiás, városunk országgyűlési képviselője, melyen első sorban kimonda-

tott, hogy nagy hazánkfia névnapját Kézdi-Vásárhely város közönsége megüli, azonban az ünnepélynek politikai színeze nem lesz s minden párt kivétel nélkül részt vesz benne. Mint halljuk, az ipartársulatok is készülődnek az ünnepélyre. A rendező bizottság a műsort már megállapította s a meghívók nem sokára ki fognak bocsáttatni.

— Az E. K. E. Háromszékvármegyei Osztálya VI. s ezen idejében utolsó kirándulását szeptember hó 18-án vasárnap Bárcza-Rozsnyó-Zernestre rendezi. A kirándulók Sepsi-Szentgyörgyről reggeli 6 órakor indulnak, a brassói vasuti állomásnál 8 órakor villásreggeliznek. Rozsnyón tanulmányozzák a szász népviseletet és megtekintik a még jó karban levő Rozsnyó várát, honnan a Barozsára elragadó kilátás nyílik. A Rozsnyón elköltendő ebéd után Zernestre rándulnak, a hol a Copony Márton-féle papírgyárat, továbbá a cellulose-gyárat szemlélik meg, majd a Királykő aljában fekvő Crepatura forrásokban gazdag völgybe tesznek nagyobb sétát, hol uzsonna várja a kirándulókat. Visszafelé este 6 órakor különvonaton történik az utazás. Jelentkezni lehet személyenkint 4 frt 50 kr lefizetése mellett Berecz Gyula titkárnál Sepsi-Szentgyörgyön szeptember hó 16-án délig. A fenti összegben ugy az utazás, mint az ellátás költségei befoglaltatnak. A Kolozsvár felől érkezők a Kolozsvárról szept. 17-én este 8 óra 46 perczkor induló személyvonatot használhatják.

— Gyászjelentés. Alulírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szeretett édes gyermek, jó unoka és rokon Benkő Gizella élete 3-ik évében folyó hó 8-án délután 2 órakor hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A boldogult hült tetemei folyó hó 9-én délután 4 órakor a szülői háznál tartandó rövid könyörgés után fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Benkő-család sirboltjába örök nyugalomra elhelyeztetni. Aldás és béke porairai! Kézdi-Vásárhelyt, 1892. szeptember 8-án. Benkő Béla és neje Kovács Amália, mint szülők. Nagy József és neje Kovács Amália, Benkő Sándor és neje Nagy Mária, Kovács József és neje Nagy Judith, mint nagyszülők. Nagy Rozália és férje Balogh Gyula, Nagy József, Nagy Lázár, Nagy Pál, Benkő Mariska és férje Kiss Lajos, Benkő István, Benkő Sándor, mint nagybátyjai és nénjei.

— Gyászjelentés. Alulírottak fájó szívvel tudatják, hogy a hű feleség, szerető, gondos édes anyja és nagyanyja id. Deák Károlyné szül. Vida Sára urasszony 71 éves korában folyó hó 7-én déli 12 órakor hosszas szenvedés után, megnyugodva Isten bölcs végzésén, csendesen elszenderült. Egész élete folytonos szerény munkálkodásban telt el. Szerette övét, szerette házát, melynek soha el nem fáradó háziasszonya volt. Szerette gyermekeit és boldog önérettel halhatott meg, hogy őket egytől egyig elhelyezve látta. S midőn mindent elrendezett, megkönyörült az Ur az ő nagy szenvedésén és elszólította őt ősei, apai Istenehez. A gondos nő, az örökké vidám, jó öreg asszony nincs többé. Máltán hullanak könnyeink sötét koporsójára és vérző, de Istenben bizó szívvel mondjuk mindnyájan: Isten hozzád drága halottunk, legyen neked könnyű a föld, és virasszon siri álmód felett mindnyájunk szinte hálája. Temetése folyó hó 9-én délután 3 órakor leendő a háznál és sirnál tartandó gyászszertartás után. Kovászna, 1892. szeptember 7-én. Id. Deák Károly, mint az elhunytak férje. Deák Vilma Dálnoky Károlyné, Deák Béla és neje Csia Ida, Deák Géza és neje Gombosi Gizella, Deák Benedek, mint az elhunytak gyermekei. Dálnoky Károly, Deák Ilona, Deák Sándor, mint az elhunytak unokái.

— Köszönetnyilvánítás. A kézdívásárhelyi polgári iskola és asztalos tanműhely megnyitására f. hó 8-án rendezett ünnepélyen a helybeli ev. ref. egyházi dalárda szíves volt három hazafias ének előadásával közreműködni. Fogadják az igen tisztelt dalárda és derék karvezetője: Makkay Dániel ur iskolánk iránti meleg érdeklődésüket tanúsító eme szívességükért meleg köszönetünket. Kézdi-Vásárhelyt, 1892. szept. 9-én. Az isk. igazgatóság.

— Köszönetnyilvánítás. Kézdi-Vásárhelyt folyó hó 8-án a polgári iskola megnyitása alkalmából rendezett diszlakomán egy valóban lélekemelő jelenet játszódott le. Török Bálint ismert lelkes tanügybarát és buzgó gondnoksági tag ur felszólalására Kőllönte Mózes, K. Csizsár József, Molnár Józsiás, Török Bálint, Wertán Venczel, Cseh Gyula, Kovács Daniei, Bartók Károly, ifj. Kovács János, ifj. Kovács Bálint, Nagy Lajos, Nagy Ferencz L. fia és Nagy Dénes urak ez által lehetővé tették azt, hogy két vidéki szegény tanuló

folytathassa tanulmányait a tanműhelyben. Ugyan azon két szegény tanuló részére Gillyén Árpád cs. kir. kamarás és ifj. Tóth István urak 5—5 forintot ajándékoztak. Fogadják a nemes szívű emberbarátok és adakozók a felsegített két szegény tanuló nevében kitejezett hálás köszönetünket. K.-Vásárhelyt, 1892. szept. 9-én. Az igazgatóság.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1892. szeptember hó 9-én.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	103.08
Magy. papírdárdék 5%	107.85
Magyar vasuti kölcsön	102.10
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	118.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III.	111.—
Osztrák járadék papírban	115.50
Osztrák járadék ezüstben	999—

Hirdetések.

Menyasszonyi selyemruhákra való selymeket fekete, fehér és creme színekben, simát és damasztot méterenkint 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtában) szállít egyes öltönyökre vagy egész végekben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó

Sz. 3396—1892.

III.

Felhívás.

A sepsiszentgyörgyi m. királyi pénzügyigazgatóság 17953/892. számú körrendelete alapján felhívatnak az összes adózó polgárok, hogy adókönyvecskéiket e hó 25-ig az adó előírása végett a városi adóhivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben az 1883. évi XLIV. t.-cz. 36. §-a értelmében 5 frtig fognak megbírságotlaltatni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1892. szeptember 3-án.

A városi tanács.

Osztrák járadék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.51
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	325.—
Osztrák hitelintézet részvény	140.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	137.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánáti földteherm. kötvény	93.75
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	139.—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	280.—
Magyar szőlődézm.-váltási kötvény	343.50
Magyar nyerekménysorsjegykölcsön	137.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	9.59
20 frankos arany	9.48
Német birodalmi márka	55.12
London (2 havi váltókért)	151.49
20 márka arany	11.72

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 11601—1892.

Árlejtési hirdetmény.

A Sepsi-Szentgyörgy-, Réty-, Kovászna-, kézdívásárhelyi törvényhatósági közuton Szentkatolna község végén levő „Feketetüghid”-nak 7186 frt 88 krelőirányzattal leendő újból építése tárgyában vállalkozók által leendő biztosítása céljából folyó évi szeptember hó 24-ére délutáni 3 órakor a megyei jegyzői iroda helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Mi azon megjegyzéssel tétetik közhirrre, hogy vállalkozni szándékozók zárt ajánlataikat a tárgyalási nap déli 12 óráig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokban világosan kijelölendő az egységi árból leengedendő % számmal és be

tüvel. A zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyújtandók be, az ajánlatok a kikiáltási összegnek öt száztólja mint bánatpénz csatolandó.

A feltételek az árelemzés, árjegyzék és műszaki leírással együtt a jegyzői irodában, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1892. évi szeptember hó 8-án.

1—3
Tompá Miklós,
alispán.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Magyar Ujság

Laptulajdonos

Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 hóra 1 forint, 1/4 évre 3 forint, 1/2 évre 6 forint, 1 évre 12 forint.

Egy szám ára: 3 kr, vidéken 4 kr.

A „Magyar Ujság” kiadóhivatala egész éves és fél éves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság”

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,

melyek Magyarország és Ausztia összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak

és a magyar lezámitoló pénzváltóbanknál letétbe helyeztettek, jatszának és évenként és csoportonként 65, tehát 130 húzásban részesülnek s csoportonként 3 és fél, tehát összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A „Magyar Ujság” rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendes gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcza és ismeretterjesztő cikket és

két kitűnő regényt közöl,

melyek közül a negyedéves előfizetők 1 kötetet, a fél éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitűnő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG”
kiadóhivatala

Budapest, IV. kerület, gránátos-utca 1. sz.

1—4

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.